

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

OPONENTSKÝ POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Rajn, Aleš (2016): *Zum Problem der Passivfähigkeit ausgewählter deutscher Verben.* ÚGS FF UK v Praze, 54 str., bez CD-ROMu, vedoucí: PhDr. Vít Dovalil, Ph.D.

Předložená práce má několik silných i slabých momentů. Celkově však přesvědčí. Následující řádky v nutně komprimované formě obsahují zdůvodnění tohoto hodnocení. Je zřejmé, že s ohledem na omezený rozsah tohoto posudku zde nemohou být všechny aspekty práce komentovány do všech podrobností.

Práce zpracovává relevantní téma, jež harmonizuje s filologickým zaměřením studia na ÚGS FF UK. Text má logickou strukturu.

Základní metodologie práce, spočívající především v syntéze relevantní literatury, sběru empirických dat a jejich následné analýze, je vzhledem k charakteru tématu zvolena přílehavě. Množství analyzovaného materiálu je dostatečné.

Výklad je celkově relativně přesvědčivý, místy mu však chybí větší explicitnost, popř. vhodná exemplifikace. Nelze se spoléhat na to, že si čtenář tohoto druhu textu bude ochoten sám domýšlet, jak to či ono bylo nebo nebylo myšleno.

Jazykové zpracování je v některých ohledech na nadprůměrné úrovni. Velmi oceňuji stylizaci textu. Autorův „chladný“, strohý způsob vyjadřování kontrastuje s naivním „narativismem“ mnoha jiných prací, text přitom netrpí syntaktickou přetížeností, ke které je v německém odborném stylu snadné sklouznout. Některé pasáže by bylo sice možné formulovat ještě poněkud obratněji, dokonalou stylistickou vybroušenost je ale nutné odsunout z okruhu nároků, jež lze na bakalářské práci realisticky klást. Lexikálních chyb je v práci spíše méně, gramatické chyby jsou častější, přičemž jich v textu není ani mnoho, ani vysloveně málo. Nejčastěji se jedná o jevy slovosledné, o adjektivní a substantivní flexi, popř. formy participia II. Některé z těchto chyb jsou sice spíše důsledkem nedostatečné pečlivosti než neznalosti, jiné ale takto patrně vysvětlit nelze, neboť se v textu opakují, a působí tak dojmem systémového nedostatku. Pro text je charakteristické neorganické používání konjunktivu I a velké množství vyšinutí z větné skladby, která mají v některých případech bohužel negativní vliv i na obsahovou srozumitelnost textu.

Po řemeslné stránce je práce sice prosta fatálních faux pas, celkově je její kvalita ale spíše průměrná až podprůměrná, když obsahuje velké množství překlepů a typografických nedůsledností. Ty spolu s výše zmíněnými vyšinutími z větné skladby budí zdání, že k formálnímu zpracování textu autor nepřistoupil dostatečně svědomitě.

Množství citované literatury odpovídá běžným standardům bakalářských prací, seznam literatury je tedy spíše skromnější.

K práci mám dále následující konkrétní poznámky, popř. otázky (výběr, chronologické pořadí), z nichž ne všechny chápu nutně jako výtku:

(a) Str. 7: Byla provedena korpusová analýza „korpusgeleitet“ nebo „korpusbasiert“? V čem je rozdíl?

(b) Str. 9 a i jinde: Co přesně se rozumí pod pojmem „Komplement“?

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav germánských studií

nám. Jana Palacha 2, 116 38 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA

- (c) Str. 11: „oder aber auch wenn man das Agens nicht nennen will.“ Na konkrétních (!) příkladech prosím vysvětlete. Co mluvčího/pisatele k tomu může motivovat?
- (d) Str. 12: „es wird dann mit Hilfe der Präpositionen *von* oder *durch* angeschlossen.“ Nejen pomocí těchto dvou předložek, jmenujte další. Komentujte jejich konkurenční vztahy.
- (e) Str. 12, pozn. 3: Nebylo by lepší citovat nějakou zásadní práci k tomuto tématu místo odkazu na *Lexikon der Sprachwissenschaft*? Které práce k větné funkční perspektivě znáte?
- (f) Str. 16: „ist jedem Sprecher klar.“ Jak a proč? Vysvětlete prosím.
- (g) Str. 16: Podle čeho byly vybrány analyzované gramatiky?
- (h) Str. 18: Co přesně se rozumí pod pojmem „Tiefenstruktur“? Problematicujte prosím tento pohled na fungování jazyka.
- (i) Str. 21: Podle čeho se posuzuje přijatelnost jazykových struktur?
- (j) Str. 26: Vysvětlete rozdíl mezi reprezentativností a vyvážeností jazykových korpusů. Oba koncepty problematizujte.
- (k) Str. 28: „Es wird aber nicht vorausgesetzt, dass die Belege eine Anweisung für Sprachbenutzer darstellen.“ Znamená to tedy, že reprezentativního korpusu netřeba, pokud neusilujeme o normativnost ve vztahu k uživateli jazyka? Proč ano/ne?
- (l) Str. 28: „Das Passiv hat auch eine besondere kommunikative Funktion, die häufig nur schwer zu fassen ist.“ Nerozumím, prosím vysvětlete (ideálně na příkladu).
- (m) Str. 30: „In einem beliebigen Aktivsatz ist die handelnde Person (das Agens) vom Subjekt bezeichnet...“ Nemělo by tady místo „Person“ být spíš jiné slovo?
- (n) Str. 32: „in den Relativsatz passt das Passiv ganz gut.“ Proč?
- (o) Okomentujte prosím analyzované téma z kontrastivní perspektivy němčina/čeština, popř. i němčina/jiný jazyk dle vlastní volby.

Většina výše zmíněných skutečností je vyznačena přímo ve výtisku práce, jenž mi byl předložen k hodnocení.

Závěr

Hlavní předností práce je její ukotvenost v empirii, kterou nemohou nabídnout ani některé gramatické popisy z pera věhlasných autorů, a nadprůměrně zdařilá stylizace textu, která v případě bakalářských prací nebývá samozřejmostí. Dojem kazí některé aspekty jazykového zpracování textu, místy nedostatečně explicitní výklad a nedokonalosti v řemeslném zpracování.

Z výše uvedených důvodů práci **doporučuji k obhajobě**. Ve formě, ve které byla odevzdána, je dle mého názoru přesně na hranici hodnocení **VELMI DOBŘE (2) a DOBŘE (3)**. **O celkovém hodnocení rozhodne obhajoba.**

Jako okruhy k diskuzi během obhajoby navrhuji body tematizované v tomto posudku (a-o).

V Praze, dne 08. 08. 2016

.....
Martin Šemelík, Ph.D.